

Тема 9.2.1. Институт за държавата и правото

СПЕЦИАЛИЗИРАН КУРС ЗА ДОКТОРАНТИ КЪМ ЦО НА БАН

ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

EUROPEAN UNION LAW

Лектор:

Проф. д-р Ирена Илиева

Prof. Irena Ilieva, PhD

Моб. 0878 211 135

E-mail: irena_ilieva@lawyer.bg

Хорариум: 30 лекционни часа

Кредити: 20

Анотация

Учебният специализиран курс по “Право на ЕС” има за цел да задълбочи знанията на докторантите за създаването и развитието на ЕС, неговата институционална структура и основни принципи на функциониране, главните институции, достиженията на правото на ЕС, източниците, съдебната системи и главните политики.

Той е предназначен главно за докторантите в докторска програма „Международно право и международни отношения“, защото голяма част от темите на дисертационните трудове са в материята на Правото на ЕС или са интердисциплинарни и изискват задълбочени знания в тази област. Курсът може да е полезен за всички докторанти в други акредитирани докторски програми в ИДП, както и в други научни специалности доколкото темите на дисертационните трудове засягат аспекти от правото на ЕС, институционалната система и политиките на Съюза.

Annotation

The specialised course in EU Law aims to deepen the PhD students' knowledge of the creation and development of the EU, its institutional structure and basic functioning principles, the main institutions, the *acquis communautaire*, the sources, the judiciary and the main policies.

It is mainly intended for PhD students in the International Law and International Relations PhD programme, because many of the thesis topics are in the field of EU law or are interdisciplinary and require in-depth knowledge in this area. The course may be useful for all PhD students in other accredited PhD programmes at the Institute for the State and the Law, as well as in other research fields insofar as the thesis topics concern aspects of EU law, the institutional system and Union policies.

Съдържание:

Тема I. Историческо развитие, разширявания, членство в ЕС, компетентност на ЕС.

1. Историческо развитие на обединенията в Европа. Създаване на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС), ЕВРАТОМ и Европейската икономическа общност (ЕИО).
2. Етапи на развитие на уредбата в международните договори до наши дни. Създаване на ЕС. Реформата на ЕС с Лисабонския договор.
3. Разширявания на ЕС - значение.
4. Членство в ЕС- условия, процедура, суспендиране и доброволно напускане.
5. Компетентност (разпределение и видове), правна природа на ЕС.

Хорариум 6 часа

Тема II Европейско гражданство. Основни права и свободи в ЕС. Харта на основните права в ЕС.

Хорариум 2

Тема III. Институционален механизъм на ЕС

6. Институционален механизъм на ЕС – обща характеристика.
7. Европейският парламент – организация, начин на функциониране и правомощия.
8. Европейският съвет като институция на ЕС.
9. Съветът. КОРЕПЕР.
10. Комисията – състав, процедура по формиране и правомощия.
11. Сметна палата – състав и правомощия.
12. Европейска централна банка. Единна парична единица. Банков съюз. Европейска инвестиционна банка.
13. Консултативни органи - Икономически и социален съвет и Комитет на регионите.
14. Съдебна система на ЕС – Съд на ЕС и Общ съд.
15. Съдът на ЕС – функции. Състав, организация и процедура на Съда.
16. Правораздавателни, тълкувателни и консултативни правомощия на Съда на ЕС.

Хорариум 11 часа

Тема IV Прилагане на правото на ЕС на национално ниво. Отговорност за нарушаване на задължението за прилагане на правото на ЕС.

Хорариум 1 час

Тема V. Източници на правото на ЕС

17. Обща характеристика на нормотворческия процес и на правния ред на ЕС. Взаимоотношение с националното право.
18. Процедура за реализиране на нормотворческата дейност на Комисията.
19. Източници на правото на ЕС – видове. Източници на първичното право.
20. Общите принципи на правото на ЕС. Международните споразумения и съдебната практика като източници на правото на ЕС.
21. Директен ефект, директна приложимост. Върховенство на правото на ЕС.
22. Източници на производното право на ЕС.

Хорариум 3 часа

Тема VI. Основни политика на ЕС

23. Понятие, видове и етапи на икономическа интеграция. Елементи и изграждане на вътрешния пазар.

24. Свобода на движение на стоки. Тарифни и нетарифни пречки за търговията

25. Свобода на предоставяне на услуги. Право на установяване.

26. Свобода на движение на хора.

27. Обща политика по външните отношения и сигурността. Процес на вземане на решения във външната дейност на ЕС. Процедура за сключване на международни договори.

28. Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи. Граничен контрол. Съдебно сътрудничество по наказателни дела. Полицейско сътрудничество.

Хорариум 6 часа

Тема VII. Отношенията между Р България и ЕС

29. Основни положения от Договора за присъединяване на Р България към ЕС.

Хорариум 1 час

Библиография:

Илиева, Ирена, Право на Европейския съюз след Брекзит, Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, С., 2023

Семов, Атанас, Защитата на националната конституционна идентичност в ЕС, Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, 2021

Попова, Ж., Право на Европейския Съюз, 4-то основно преработено и допълнено издание, Сиела, С., 2020

Корнезов, Александър, Преюдициалното запитване до Съда на ЕС, 2 издание, Сиела, 2012

Костов, Станислав, Актовете на Съда на Европейския съюз. Правни последици, Сиби, 2011.

Христов, Христо, Вътрешен пазар и основни свободи на движение в правото на ЕС, Сиела норма АД, С., 2018

Пандов, Васил, Международна компетентност по граждански и търговски дела, Сиела Норма АД, С., 2018

Бончовски, Петър, Свободно движение на решения (Република България и Европейския съюз), БАН-ИДП, С., 2016.

50 най-важни решения на Съда на европейските общности. С коментари на Жан Булюи и Роже-Мишел Шевалие, Институт по международно право, С., 2002.

Булюи, Жан, Дармон, Марко, Процесуално право на Европейските общности, Институт по международно право, С., 2002.

Основни договори на ЕС, Съставител Орлин Борисов. Превод Велислав Леков. С. 2003.

Учредителните договори на ЕО и ЕС. Ревизиите от Амстердам и Ница. По-важни протоколи и декларации. Учебно помагало. Превод Атанас Семов. Редактор Юлия Захариева, С., 2004.

Договори за ЕС. Съдебна практика, СИБИ, второ издание, 2009.